תורת הרי"ף

לקט חידושים

על פרשת השבוע

נערך ונלקט מתוך

תוכן דברי שיחותיו של כ"ק האדמו"ר

רבי יאשיהו יוסף פינטו שליט"א

פרשות בהר-בחוקותי

מכון תורת יאשיהו

תוכן העניינים

פרשת בהר

גם לעתיד לבוא יהיו זמנים של עליה וירידה שבהם צריך להיות באמונה ובטחון בהשם 3

גם באוכל של שנת השמיטה תהיה קדושה רוחנית כמו בשאר השנים 4

מצוות השמיטה חמורה וגדולה כי היא מסמנת לאדם שהוא רק אורח בעולם הזה 5

פרשת בחוקותי

אדם שנמצא בתורה לא יכול להיות גם בדברים בטלים ולהיפך 8

לא רק שמעשיך יהיו לשם שמיים אלא גם מעשי האנשים מסביבך 9

שלוש הבריתות שהבטיח הקב"ה לעם ישראל לדורי דורות 10

הכוח של מסירות הנפש תמיד נזכר בשמיים.. 11

הילדים של האדם מעידים עליו האם דרכו אמיתית ונכונה 11

פרשת בהר

"וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר"

גם לעתיד לבוא יהיו זמנים של עליה וירידה שבהם צריך להיות באמונה ובטחון בהשם

מובא ברש"י מה ענין שמיטה אצל הר סיני והלא כל המצות נאמרו מסיני אלא מה שמיטה נאמרו כללותיה (ופרטותיה) ודקדוקיה מסיני אף כולן נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני.

והנה צריכים להבין, הרי פרשת שמיטה נאמרה בהר סיני, ובהר סיני זה היה מתן תורה. במתן תורה נפסקה זוהמתן של ישראל ובני ישראל הגיעו לתכלית הנרצה, כמו שהיו לפני חטא אדם הראשון שאכל מעץ הדעת, שבטלה מיתה מן העולם והגיעו למדרגה גבוהה ביותר. אם כך צריכים להבין, בשביל מה היה צריך לתת את מצוות שמיטה, הרי כעת שקיבלו את התורה בני ישראל הגיעו לדרגה הגבוהה ביותר ואין אצלם יותר את כל העניינים הרגילים שהיו עד עכשיו כאשר הייתה מיתה לעולם, אם כך בשביל מה היה צריך את מצוות שמיטה?

אז אולי אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, בני ישראל במתן תורה הגיעו לדרגה כפי שיהיה לעתיד לבוא, שאדם יעלה ויתעלה, יגיע למדרגה גבוהה ואחרי שיגיע למדרגה גבוהה שוב ירד ושוב יצטרך לעלות, אך הירידה לא תהיה ירידה כמו של היום שאדם חוטא ונופל, יורד למדרגות קשות וחמורות ויכול לרדת לדברים קשים, אלא הירידה תהיה ירידה מידתית לתקופה מיוחדת של "מָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת ה'" (ישעיה יא, ט) אם כך, גם בביאת המשיח יהיו זמנים של עליה ויהיו זמנים של ירידה, על פי כורח המציאות וכורח הזמן.

וכך הגמרא אומרת (סוכה נב.) שגם לעתיד לבוא כשיבנה בית המקדש ויצר הרע יעבור מן הארץ, הקב"ה ימשיך לדרוש מעם ישראל לעשות עזרת נשים ופירוד בין גברים לבין נשים. כל המפרשים שואלים מדוע יצטרכו את הפירוד הרי "בִּלַּע הַמָּוֶת לָנֶצַח" (ישעיה כה, ח) ולא יהיה יצר הרע, אם כך בשביל מה יצטרכו את הפירוד?

אלא לא יהיה יצר הרע, אבל בכל אופן יהיו זמנים של עליה וזמנים של ירידה. כך גם בעניין שמיטת הארץ, בני ישראל היו אחרי מתן תורה והגיעו לדרגה הגבוהה ביותר, בכל אופן היה עניין של ביטחון ואמונה והשגה גבוהה שאפשר להשיג, זמנים של עליה וזמנים של ירידה על פי כורח הזמן ההוא ולכן היה צריך לתת את מצוות שמיטה וכל העניינים של הר סיני. לכן התורה מדגישה ואומרת מה שמיטה כלולותיה ופרטותיה מסיני, אף כל המצוות כולם. כל המצוות כולם גם לעתיד לבוא ישארו וגם לעתיד לבוא תהיה דרך אחרת לעליה וירידה, אבל לא בירידה מתחת לקו, שזה נקרא חטא ונקרא ירידה גדולה.

"וְכִי תֹאמְרוּ מַה נֹּאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת"

גם באוכל של שנת השמיטה תהיה קדושה רוחנית כמו בשאר השנים

צריכים להבין, הרי בני ישראל היו במדבר, ראו את הניסים ואת הנפלאות שהקב"ה עשה עימם. הוריד להם את המן, נתן להם את השלו, בארה של מרים, ענני כבוד, כל הניסים מעל הטבע. אם כך, מה השאלה הזו על שנת השביעית, שהקב"ה אסר לעבוד באדמה "מַה נֹּאכַל בַּשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִת", הרי הקב"ה יתן את הפרנסה כמו שהגמרא אומרת (תענית ח:) **דכי יהיב רחמנא שובעא לחיי הוא דיהיב**, אם כך מה השאלה **מה נאכל בשנה השביעית?**

אלא צריכים להבין ולומר, כשאדם אוכל מוטלת עליו חובה גדולה וזהירות גדולה שצריך להיזהר בשעת האכילה, כי זהו זמן מיוחד ביותר שאדם צריך לעבוד את בוראו בשעת האכילה. לכן מובא בשולחן ערוך (או"ח קסז, ד) כשאדם מברך "הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ" יתן שתי ידיו על הפת בשעת הברכה, שיש בהן עשר אצבעות כנגד עשר מצוות התלויות בפת ע"ש.

ועשר המצוות התלויות בפת הן, בשעת החרישה "לֹא תַחֲרֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּו" (דברים כב, י), בשעת הזריעה "שָׂדְךָ לֹא תִזְרַע כִּלְאָיִם" (ויקרא יט, יט), "לֹא תַחְסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ" (דברים, כה, ד) לקט, שכחה, פאה, תרומה, מעשר ראשון, מעשר שני וחלה, אלו הן עשר מצוות שתלויות בפת לפני שאדם אוכל. לכן כמו שפסק השולחן ערוך ישתדל בשעת הַמּוֹצִיא לֶחֶם מִן הָאָרֶץ לשים עשרה אצבעות על הלחם.

אם כך, עד שאדם זוכה לאכול את הלחם הוא קיים עשר מצוות בשעת ההכנה לאכילת הלחם. וצריכים להבין, מתי שהקב"ה נתן לבני ישראל את המן, בני ישראל גם כן ראו אוכל שמגיע אליהם בלי אף עמל ובלי אף טרחה, בלי עשר מצוות המקדימות לאכילת הלחם, לכן עמדו בני ישראל ושאלו מן הוא "וַיִּרְאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו מָן הוּא כִּי לֹא יָדְעוּ מַה הוּא וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲלֵהֶם הוּא הַלֶּחֶם אֲשֶׁר נָתַן ה' לָכֶם לְאָכְלָה" (שמות טז, טו), איך אנחנו נאכל את הדבר הזה בלי עשר תיקונים שצריכים לתקן, ענה להם משה "הוּא הַלֶּחֶם" זה דבר מיוחד, זה דבר של מלאכי השרת

שהקב״ה נתן למלאכי השרת, זה הלחם המיוחד שאתם תאכלו אותו אפילו שאין בו את העשר מצוות לפני אכילת הלחם, זה דבר של מלאכי השרת עם כל הסגולות הנצרכות שיהיו.

וזוהי שאלת בני ישראל, מתי שהקב״ה ציוה את בני ישראל במצוות השמיטה אמרו בני ישראל, כשאנחנו עובדים בשדה הקב״ה נותן לנו את העשר מצוות עד שמברכים על הלחם, אם כך עכשיו שהקב״ה אומר לנו לא לזרוע בשביעית, ודאי שהוא יעשה לנו נס שנאכל בשנה השביעית, אבל מה תהיה האיכות ותוצאת האכילה של השנה השביעית? אם הקב״ה יעשה איתנו איזה נס, אלו תוצאות יהיה בזה?

עונה הקב״ה ואומר להם שבשנה השישית יצוה להם את הברכה, הברכה כבר תהיה בשישית והיא תחזיק עד השביעית, ואז העשר מצוות שהקב״ה נותן על הפת והקדושה שיש בפת, בתיקון של העשר שערים עד שאוכלים את הפת, תמשיך גם לשנה השביעית. אם כך שאלת בני ישראל הייתה על קדושת וטוהר וזיכוך הלחם על זה שאלתם הייתה לקב״ה.

״כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ שַׁבָּת לַה׳״

מצוות השמיטה חמורה וגדולה כי היא מסמנת לאדם שהוא רק אורח בעולם הזה

המשנה אומרת (אבות ה, ט) **גָּלוּת בָּאָה לָעוֹלָם עַל עוֹבְדֵי עֲבוֹדָה זָרָה, וְעַל גִּלּוּי עֲרָיוֹת, וְעַל שְׁפִיכוּת דָּמִים, וְעַל הַשְׁמָטַת הָאָרֶץ.** ומובא בגמרא (שבת לג.) **בעון גלוי עריות ועבודת כוכבים והשמטת שמיטין ויובלות גלות בא לעולם ומגלין אותן ובאין אחרים ויושבין במקומן.. בשמיטין וביובלות כתיב** (ויקרא כו, לד) **״אָז תִּרְצֶה הָאָרֶץ אֶת שַׁבְּתֹתֶיהָ כֹּל יְמֵי הֱשַׁמָּה וְאַתֶּם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיכֶם אָז תִּשְׁבַּת הָאָרֶץ וְהִרְצָת אֶת שַׁבְּתֹתֶיהָ״** ע״ש.

הנה דבר זה פלא גדול ביותר שמוצאים שעון שמיטה הוא כמו שלוש עבירות שעליהם נאמר ״יהרג ובל יעבור״ הרי סוף כל סוף אינו אלא ביטול מצוות עשה ולא תעשה, ואין בה חיוב מיתה בידי אדם או בידי שמיים.

ומובא בפרשת השבוע **״וַיְדַבֵּר ה׳ אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבְתָה הָאָרֶץ שַׁבָּת לַה׳״** (כה, א-ב) **וברש״י מה עניין שמיטה אצל הר סיני והלא כל מצוות נאמרו מסיני.** כל עניין השמיטה קשה ביותר, אנו מוצאים שבני ישראל הלכו לגלות בבל שבעים שנה, וחז״ל אומרים לנו שהשבעים שנה האלו היו כנגד זה שלא שמרו את השמיטה ורואים כמה העונש הקשה ביותר על שמיטה, שהמשנה באבות שמה את העונש והכובד של שמיטה כגילוי עריות ועבודה זרה. מה המהות והדבר החמור והקשה שיש בעון השמיטה?

אז אפשר לבאר ולומר, מצאנו כשבני ישראל היו בגלות על הפסוק (איכה א, ז) **״רָאוּהָ צָרִים שָׂחֲקוּ עַל מִשְׁבַּתֶּהָ״** ומובא במדרש (איכה רבה א, לד) **עַל שְׁמִטּוֹתֶיהָ.** ורש״י פירש **שהיו שובתים בגולה בשבתות וימים טובים,**

ושומטים בשביעית. והיו עובדי כוכבים משחקים עליהם ואומרים שוטים, בארצכם לא שמרתם ועכשיו בגולה תשמרון ע״כ. אם כך צריך לשאול מדוע בני ישראל שבתו שנות השמיטה בגלות, הרי בגלות לא צריכים לשבות, צריכים לשבות בארץ ישראל, כשנמצאים בארץ ישראל חייבים לשמוט אז למה שבתו בגולה?

אלא צריך לבאר ולומר יסוד גדול, כל מצוות השמיטה היא מצוה מהחשובות ומעיקרי התורה, כי השמיטה מלמדת אותנו שהאדם בא עירום לעולם, והולך עירום מהעולם, והכל שייך להקב״ה. הקב״ה אומר מתי לזרוע, הקב״ה אומר מתי לקצור והקב״ה אומר מתי לא לעשות כלום. כאשר האדם מתנהג בצורה הזו, הוא מראה ומחדיר בנפשו שהקב״ה הוא בעל הבית של העולם והוא קובע מה יעשה האדם ואיך יעשה האדם, האדם רק חי בעולם הזה בפרוזדור ומכין את עצמו לטרקלין.

זו כל המהות של השמיטה, להראות ולסמן להחדיר בנפש האדם שהוא אורח בעולם הזה, ואם האדם מרגיש ויודע בנפשו שהוא אורח בעולם הזה, כל המצוות האחרות הן יותר קלות לו. כי כל מצוה שאדם עומד כנגדה, היצר הרע נכנס באדם לחטוא ולקלקל, כאשר האדם מרגיש בעלות ועליונות על דבר, שמה נכנס הקלקול של האדם ושמה נכנס החורבן של האדם.

אבל אם האדם מרגיש שהוא אורח, יורד לו היצר והוא מוכנע לקיים את המצוות ולקיים את דבר ה׳ והשמיטה מחדירה את העניין הזה שאדם אורח בעולם. אם כך היצר הרע נלחם במצוות השמיטה בכל הכח, כי השמיטה היא מהיסודות של התורה כולה. לכן בפרשת השבוע אנחנו רואים את כל העניין שהתורה הקדושה משווה את הר סיני למצות השמיטה, משום ששני הדברים האלה הר סיני כל המהות שלו, ומצוות השמיטה זה דברים גדולים ביותר של יסודות האמונה.

כל דבר שהוא יסוד חשוב באמונה היצר הרע נלחם בו בכל הכח, כמו שהגמרא מספרת (סנהדרין קב:) על רב אשי שאמר לתלמידים שמחר ילמדו על מנשה חברנו. בלילה בא אליו מנשה בחלום ושאל אותו רב אשי איך הם עבדו עבודה זרה אם היו כ״כ חכמים, אמר לו אם היית בדור שלנו היית מרים את שמלתך והיית רץ לעבוד עבודה זרה, כי היצר הרע היה תקיף וחזק ביותר.

כך עניין השמיטה, אפילו שבני ישראל היו רואים ניסים ונפלאות גדולים בעניין השמיטה, שהיו זורעים והייתה להם שש שנים ברכה גדולה ובשנה השביעית לא היו זורעים והייתה להם ברכה מרובה שרואים את השכר ואת העונש במוחשיות, בכל אופן היצר הרע היה נלחם במצוות השמיטה בכל הכח. לכן כאשר בני ישראל הלכו לגלות, הם הבינו שכל הנזק שקרה להם זה בגלל השמיטה וכל זה שהלכו לגלות זה בגלל השמיטה, לכן עמדו גם בגלות וקיימו את מצוות השמיטה.

על פי זה יובן מדוע המשנה באבות משווה את הערך של מצות שמיטה כמו גילוי

עריות ועבודה זרה, משום שמצוות השמיטה היא מהיסודות של כל התורה כולה, כי כאשר האדם מאמין בשמיטה ומבין את עומק השמיטה, כל התורה יותר קלה לו לקיום וכל המצוות יותר נוחים לו לעשיה.

לכן התורה מדגישה את מצוות השמיטה, ובני ישראל הבינו שרק בזכות השמיטה יגאלו, כי ברגע שתהיה להם את מצוות השמיטה חזק בנפשם, כל התורה תהיה קלה לקיימה.

פרשת בחוקותי

"אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם"

אדם שנמצא בתורה לא יכול להיות גם בדברים בטלים ולהיפך

מובא במדרש (ויק"ר לה, א) **הֲדָא הוּא דִכְתִיב** "חִשַּׁבְתִּי דְרָכָי וָאָשִׁיבָה רַגְלַי אֶל עֵדְתֶיךָ" (תהלים קיט, נט) **אָמַר דָּוִד רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם בְּכָל יוֹם וְיוֹם הָיִיתִי מְחַשֵּׁב וְאוֹמֵר לְמָקוֹם פְּלוֹנִי וּלְבֵית דִּירָה פְּלוֹנִית אֲנִי הוֹלֵךְ, וְהָיוּ רַגְלַי מְבִיאוֹת אוֹתִי לְבָתֵּי כְנֵסִיוֹת וּלְבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת, הֲדָא הוּא דִכְתִיב וָאָשִׁיבָה רַגְלַי אֶל עֵדְתֶיךָ** עכ"ל.

ובאמת צריכים להקשות ולומר, מה פירוש וְהָיוּ רַגְלַי מְבִיאוֹת אוֹתִי, הלא דוד המלך הוא איש משכיל, איש נבון וחכם והיה צריך לומר ראשי מביא אותי, כי הראש קובע לאן הרגלים ילכו. מה פירוש רגלי מביאות אותי, למה לא אמר ראשי?

אלא אולי אפשר לבאר ולומר כך, דוד המלך היה אדם גדול וקדוש, שכל ימיו ועיתותיו היו בתורה הקדושה ובעבודת ה'. וכמו שהגמרא אומרת (ברכות ד.) שדוד המלך היה אומר שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד שלוש שעות, ואני "חֲצוֹת לַיְלָה אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ" (תהלים קיט, סב) כל חייו היו סביב התורה והקדושה. לאט לאט עם הימים, דוד המלך אמר אולי אני צריך קצת זמן לעצמי, ללכת לנוח, ללכת קצת לבתי תיאטראות, בתי קרקסאות קצת זמן לעצמי בשביל להבין יותר את החיים ולחיות יותר את החיים. אני כל היום סביב התורה והמצוות, כל היום סביבי עבודת ה' אולי אני צריך קצת זמן לעצמי, ומתי שהוא ביקש את הזמן לעצמו, הרגלים שלו היו מביאות אותו לבית כנסיות ומדרשיות.

ואז "חִשַּׁבְתִּי דְרָכָי וָאָשִׁיבָה רַגְלַי אֶל עֵדְתֶיךָ" דוד המלך הרגיש שההרגלים הרעים באים איתו לתורה ולקדושה, ההרגלים של בתי קרקסאות ובתי תיאטראות מביאים אותו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות. ההרגלים הגשמיים שהוא ניסה ללכת אליהם, היו נכנסים איתו ומפריעים לו בתורה ובמצוות ובמעשים טובים, אז הוא עצר את הדברים האלה, כי אי אפשר לפסוח על שני הסעיפים.

אם אדם נמצא בתורה הקדושה הוא לא יכול להיות בדברים בטלים, אם אדם נמצא בדברים בטלים הוא לא יכול להיות בתורה הקדושה, כי הדברים הבטלים נכנסים בתוך התורה הקדושה. לכן דוד המלך מיד ניתק את זה והבין שאם דבקים בתורה, "וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם" (דברים ד, ד) הדבקות בתורה זה כמו אויר לנשום, שאי אפשר רגע אחד לנשום ורגע אחד לא לנשום. אם נושם, נושם כל הזמן, ואם עוצר, נעצר.

"אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם"

לא רק שמעשיך יהיו לשם שמיים אלא גם מעשי האנשים מסביבך

והנה רש"י האריך בעניין כפל הלשון, שהתורה הקדושה כופלת ואומרת "אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם" וצריך להבין מדוע התורה כופלת את הלשון, וידוע כמו שהארכנו בעבר שכל תג בתורה הקדושה מדוקדק ביותר, מה כפל הלשון פה?

אלא אפשר לבאר ולומר, שלא די לו לאדם במה שהוא עצמו הולך בחוקותיו של הקב"ה ומתנהג בדרך ה', אלא האדם צריך להשתדל בכל כוחו לזכות את האחרים שגם הם ילכו בדרך ה' ויקיימו תורה ומצוות. כמו שמובא בגמרא (שבת נד:) מי שספק בידו למחות ואינו מוחה, נקרא על שמו, על כן אמר שוב "וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ" שחייב אדם לעשות משמרת, גדר וסייג לתורה, להיות שומר למצוות שיתקיימו גם על ידי אחרים.

אדם שחושב שאם קיים הוא את המצוות בזה יצא ידי חובה, טועה טעות חמורה. וכמו שחז"ל אומרים (שם) פרתו של רבי אלעזר בן עזריה הייתה יוצאת ברצועה שבין קרניה שלא ברצון חכמים, ודרשו ואמרו וכי רבי אלעזר בן עזריה לא הקפיד בעניין שבת, ודאי שהקפיד, אלא פרתם של השכנים של רבי אלעזר בן עזריה יצאה ברצועה שבין קרניה, ורבי אלעזר בן עזריה לא הוכיח אותם מספיק, ולכן נקרא על שמו שפרתו יצאה ברצועה שלא ברצון חכמים.

אם כך התורה הקדושה מצווה אותנו פה "אִם בְּחֻקֹּתַי תֵּלֵכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם" שלא די לאדם שהוא לבד מקיים את החוקים ואת המצוות, אלא יהודי חייב בכל כוחו לדאוג שגם חבריו וקרוביו ובני משפחתו, וכלל עם ישראל יקיימו את התורה ואת המצוות.

וידוע מה שהגמרא אומרת (ברכות כח:) רבי יוחנן כשחלה ובכה, שתי דרכים לפני, אחד לגן עדן ואחד לגיהנום ואיני יודע באיזו דרך מוליכים אותי. ופירשו המפרשים כי ודאי רבי יוחנן כשלעצמו לא היה לו לירא מגיהנום, אבל חשש שאולי בניו או תלמידיו יקלקלו דרכם, והם על ידי מעשיהם יוליכוהו לגיהנום כי ברא מזכה לאבוה (סנהדרין קד.) דלהפך, דהיינו דאיזה דרך מוליכים אחרים אותו.

והיינו דאמר דוד המלך "חִשַּׁבְתִּי דְרָכָי" (תהלים קיט, נט) מדוע אמר דרכיי, שתי

דרכים גן עדן וגיהנום, ואיני יודע באיזו דרך מוליכים אותי הבאים אחריי. על כן "וְאָשִׁיבָה רַגְלַי" אלו הבנים והתלמידים, כמו שנאמר ברא כרעא דאבוה. "אֶל עֵדֹתֶיךָ" כלומר על כן השתדלתי בכל עוז לפקח על הבאים אחריי ולדבקם גם הם אל עבודתך, וזה רגליי מוליכות אותי לבית המדרש. לכן האדם צריך להשתדל בכל כוחו, שכל מעשיו יהיו לשם שמיים ולא רק מעשיו, אלא לזכות את אחרים שגם הם, מעשיהם ודרכיהם יהיו בדרך ה' לשם שמיים.

"וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר"

שלוש הבריתות שהבטיח הקב"ה לעם ישראל לדורי דורות

הנה צריכים להבין, הרי לא מצאנו בתורה ברית חדשה שהקב"ה כרת עם כל אחד מהאבות, הקב"ה כרת ברית עם אבות העולם אברהם יצחק ויעקב ברית אחת, ברית בין הבתרים. וכך מובא (בראשית כו, ג) "וַהֲקִמֹתִי אֶת הַשְּׁבֻעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם אָבִיךָ", אם כך מה הן השלוש בריתות שנאמר כאן "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר" הרי נאמרה ברית אחת וזהו, אם כך מה הן הבריתות?

אלא אפשר לבאר ולומר, לכל אדם ואדם יש הרבה משאלות לב, כל אדם ואדם יש לו הרבה בקשות והרבה רצונות שיתקיימו איתו ועם בניו ועם משפחתו, אבל יש שלושה דברים שהם החשובים ביותר והם בנים חיים ומזונות. אלו השלושה דברים החשובים ביותר, אדם רוצה שיהיו לו ילדים, אדם רוצה שיהיו לו חיים ארוכים, ואדם רוצה שתהיה לו פרנסה בשפע.

והנה כשנסתכל על אבות העולם נראה, ששלושת האבות אברהם יצחק ויעקב כל אחד זכה במשהו אחר יותר מהשני. יצחק אבינו זכה לחיים ארוכים, החיים של יצחק אבינו היו חיים מלאים, שלמים חיים ארוכים. חי יותר מאברהם ויותר מיעקב וכן כל חייו גר בארץ ישראל, לא נרדף מארץ ישראל, לא היה צריך לברוח מארץ ישראל, ועליו נאמר "אֶת מִסְפַּר יָמֶיךָ אֲמַלֵּא" (שמות כג, כו) היו לו חיים ארוכים, נוחים וטובים.

יעקב אבינו היו לו בנים, הקב"ה זיכה את יעקב אבינו בשתיים עשרה שבטים "שִׁבְטֵי יָהּ עֵדוּת לְיִשְׂרָאֵל" (תהלים קכב, ד) היו לו בנים צדיקים יראי שמיים, לא כאברהם אבינו שהיה לו את בני קטורה ואת ישמעאל, ולא כיצחק שהיה לו את עשיו. יעקב אבינו כל בניו היו צדיקים ומיטתו הייתה שלימה לפני הקב"ה, אז יעקב אבינו התברך בברכת הבנים.

אברהם אבינו התברך בברכת השפע והפרנסה "וה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בַּכֹּל" (בראשית כד, א) שאברהם אבינו הייתה לו פרנסה מרובה והיה לו עושר גדול ביותר.

אם כך, הברכה שהקב"ה מבטיח ואומר לעם ישראל, "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר"

שהקב"ה יזכור לעם ישראל את שלושת הבריתות חיים ארוכים, בנים ופרנסה. שהברכות האלה ילכו עם עם ישראל לדורי דורות, ויהיו חלק בלתי נפרד ובלתי נמנע מעם ישראל.

"וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר"

הכוח של מסירות הנפש תמיד נזכר בשמיים

צריך להקשות, מדוע בכל האבות נאמרה זכירה וביצחק לא נאמרה זכירה, "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב נאמרה זכירה. "וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק" לא נאמרה זכירה, "וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר" נאמרה זכירה. מדוע ביעקב ואברהם נאמרה זכירה, וביצחק לא נאמרה זכירה?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, שכאשר הבנים עושים את מעשי האבות גם כן מתעוררת זכות האבות בשמיים. והנה אברהם יצחק ויעקב מסמנים שלושה עמודים, אברהם מסמן את עמוד החסד, יצחק מסמן את עמוד המסירות נפש, יעקב מסמן את עמוד התורה הקדושה. חסד ותורה לא תמיד יש בעם ישראל, יש זמנים שיש בהם חסד גדול בעם ישראל ופחות תורה, יש זמנים שיש תורה ופחות חסד, אז חסד ותורה זה תלוי בדורות ותלוי בניסיונות.

אבל מסירות נפש שזה כנגד יצחק, בכל הזמנים יש בעם ישראל "כִּי עָלֶיךָ הֹרַגְנוּ כָל הַיּוֹם" (תהלים מד, כג) חז"ל אומרים זו ברית מילה, שמוסרים נפש שמלים את הבן. כל יום שיש בריתות זה מסירות נפש, כל דבר שיהודי עושה למען הקב"ה, כל מעשה שיהודי עושה למען הקב"ה יש בו כעין ממסירות נפש.

לכן "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב זו תורה, צריך תמיד לזכור גם בזמנים שיש בהם ירידה בתורה, "וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר" זה חסד צריך לזכור כי גם יש זמנים שיש ירידה בחסד, אבל את "וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק" זה תמיד אפרו מונח על גבי המזבח. תמיד עם ישראל בכל הזמנים, ובכל העיתים מוסרים נפש למען הקב"ה, ושם לא צריך זכירה כי זה נמצא תמיד בתוך עם ישראל, חקוק וטבוע בטבעם כח המסירות נפש.

"וְאִם מִשְׁדֵּה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ אִישׁ לַה' וְהָיָה עֶרְכְּךָ לְפִי זַרְעוֹ"

הילדים של האדם מעידים עליו האם דרכו אמיתית ונכונה

והנה אפשר לבאר ולומר, כשרואים אדם שמקיים מצוה טלית נאה, אתרוג נאה, תפילין נאות, או כל מצוה אחרת שיהודי מקיים, העולם מודד אותו ובוחן אותו בשני סוגי אנשים. אנשים שאוהבים אותו, יאמרו כמה נאים מעשיו, כמה צדיק היהודי הזה, כמה מקפיד במצוות, כמה מסור הוא לקיים את תורתנו הקדושה. אנשים אשר לא אוהבים אותו, יאמרו כמה בעל גאוה הוא, כמה משתדל הוא להבליט את עצמו, כמה מעשים

לא נאים, כמה מעשיו לא לשם שמיים. אם כך כל מעשה שעושה האדם, בוחנים אותו אוהביו לטובה, שונאיו לרעה. אם כך, איך נדע האמת אם האדם מעשיו לשם שמיים או לא, איך נדע האם דרכו דרך טובה או לא?

אלא צריך לדעת שהדרך הפשוטה היא לבדוק על האדם אם מעשיו נאים או לא להסתכל בילדים שלו, אם הילדים שלו הולכים בדרך ה׳ ומתנהגים בהתנהגות טובה, סימן שגם הוא בראשית דרכו הלך בדרך ה׳, והתנהגותו הייתה התנהגות הגונה וישרה לשם שמיים. אם בניו הולכים בדרך רעה, המבחן הוא שגם הוא הלך בדרך רעה וההתנהגות שלו הייתה התנהגות לא הגונה, ומעשיו לא היו לשם שמיים.

ובזה אפשר לדקדק בפרשת השבוע ״וְאִם מִשְׁדֵּה אֲחֻזָּתוֹ יַקְדִּישׁ אִישׁ לַה׳ וְהָיָה עֶרְכְּךָ לְפִי זַרְעוֹ״ רק לפי זרע האדם וההתנהגות של האדם, נדע האם ״מִשְׁדֵּה אֲחֻזָּתוֹ״, האם ההתנהגות שלו הייתה להקדיש אשה לה׳ מזרעו, נבין את דרך האדם אם היא דרך אמיתית ודרך נכונה או שלא הייתה דרך הגונה ולא הייתה דרך ישרה.

לעילוי נשמת
מרדכי בן שמחה ז״ל
יצחק בן שמחה ז״ל
סימון אדרי בן קמרה ז״ל
ת.נ.צ.ב.ה

עוד לא מחוברים???

הצטרפו עכשיו לעשרות האלפים שמקבלים דברי תורה וחיזוק מידי יום, ברכות מכבוד האדמו״ר, סגולות ועצות לחיים, לקבוצות הקודש בווטאסף של כבוד האדמו״ר - הרי״ף

רבי **יאשיהו פינטו** שליט״א

להצטרפות ניתן לשלוח את שמכם בהודעת ווטסאפ למספר
052-510-6-510